

Kommunstyrelsen

Svar på remiss- Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Sammanfattning

Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037 innebär att vägsträckan E18 Töcksfors–Bäckevarv har tagits bort ur den nationella planen med hänvisning till att åtgärden bedömts som samhällsekonomiskt olönsam (NNK -0,4). För Årjängs kommun och hela Värmland innebär detta ett betydande avbräck i utvecklingen av E18 som strategiskt transportstråk mellan Sverige och Norge. Vägen är avgörande för näringslivets transporter, handeln i Töcksfors, arbetspendling och totalförsvar, och kommunen delar Region Värmlands bedömning att beslutet behöver omprövas ur ett bredare samhällsperspektiv än enbart den ekonomiska kalkylen.

Årjängs kommun delar Region Värmlands bedömning att:

- E18 Valnäs–Töcksfors, särskilt Töcksfors–Bäckevarv, bör återinföras i den nationella planen.
- Trafikverket bör genomföra en förnyad samhällsekonomisk analys där gränshandel, trafiksäkerhet och totalförsvar inkluderas.
- Staten bör tydligt markera viljeinriktning att utveckla goda kommunikationer mellan Sverige och Norge.

Beslutsunderlag

Gatuchefen och samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse 2025-11-18

Remiss- förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

Beskrivning av ärendets gång

Bakgrund

E18 är den huvudsakliga vägen mellan Karlstad och Oslo och ingår i det europeiska TEN-T-nätet. Vägen är även utpekad i NATO-sammanhang som strategiskt viktig för försörjning och beredskap. I tidigare planomgång (Nationell plan 2018–2029) ingick sträckan Töcksfors–Bäckevarv som delprojekt inom etappen E18 Valnäs–riksgränsen. Projektet omfattade mötesseparering (2+1-väg) för ökad trafiksäkerhet. I Trafikverkets nuvarande förslag har objektet utgått eftersom det inte bedömts

samhällsekoniskt lönsamt. Region Värmland har i sitt remissvar (RUN/250378, 2025-10-17) tydligt påtalat att detta beslut inte möter länets behov eller statens ansvar för att knyta samman Sverige med Norge. Region Värmland lyfter fram E18 Valnäs–Töcksfors som den sista felande länken mellan Stockholm och Oslo.

Bedömning

1. Regional och lokal utveckling

E18 är en livsnerv för Årjängs kommun. Töcksfors handelsområde genererar en mycket stor andel gränshandel som bidrar till både kommunala och statliga skatteintäkter, normmän som reser till Töcksfors tar sig också vidare in i regionen via E18. En vägutbyggnad mellan Töcksfors och Bäckevarv skulle öka tillgängligheten, stärka etableringsmöjligheter och förbättra kopplingen till Oslo och Karlstad. Att projektet utgår bromsar utvecklingen i västra Värmland.

2. Trafiksäkerhet

Sträckan mellan Valnäs och Töcksfors är en av länets mest olycksdrabbade vägsträckor. Avsaknad av mötesskydd, viltstängsel och med hög andel tung trafik innebär ökad olycksrisk. Kommunen anser att trafiksäkerheten bör väga tyngre i bedömningen än vad Trafikverkets nuvarande kalkylmodell tillåter.

3. Gränshandel och näringsliv

Töcksfors är en av Sveriges viktigaste orter för gränshandel mot Norge. Bristande vägstandard påverkar både besöksflöden, leveranser och företagens vilja att investera.

4. Beredskap och totalförsvaret

E18 är en del av Sveriges västliga transportkorridor och har betydelse för totalförsvaret och försörjningsberedskap. Vägens nuvarande standard innebär sårbarhet vid kris eller militära transportbehov.

5. Samhällsekoniska modeller

Både Årjängs kommun och Region Värmland ifrågasätter att nuvarande samhällsekoniska effektbedömningar (SEB) i tillräcklig grad speglar landsbygdens och gränsregionernas behov.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunens egna kostnader påverkas inte direkt av beslutet, men konsekvenserna indirekt är omfattande: försämrade kommunala intäkter, främst kopplande till näringslivet, om handel och investeringar minskar, ökad belastning på kommunala vägar, och försämrade möjligheter till samplanering med statliga investeringar.

Konsekvenser för hållbar utveckling

En utebliven utbyggnad av E18 försämrar möjligheterna till en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling i västra Värmland. Vägen är central för arbetsmarknadsintegration mellan Sverige och Norge samt för att minska restider och trafikolyckor.

Samlad slutsats

Årjängs kommun delar Region Värmlands bedömning att:

- E18 Valnäs–Töcksfors, särskilt Töcksfors–Bäckevarv, bör återinföras i den nationella planen.
- Trafikverket bör genomföra en förnyad samhällsekonomisk analys där gränshandel, trafiksäkerhet och totalförsvar inkluderas.
- Staten bör tydligt markera viljeinriktning att utveckla goda kommunikationer mellan Sverige och Norge.

Barnrättsperspektiv

Säkrare vägar med mötesseparering samt viltstängsel minskar risken för olyckor och förbättrar tryggheten för barn och ungdomar som reser till skola, fritidsaktiviteter och handel inom och utom kommunen. Ett uteblivet projekt innebär bibehållen hög olycksrisk på en av kommunens mest trafikerade vägsträckor.

Verksamhetens förslag till beslut

1. Att anta denna tjänsteskrivelse som Årjängs kommuns yttrande på remissen Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037.
2. Att framföra kommunens krav på att E18 Töcksfors–Bäckevarv återinförs i planen.

Andreas Winborg
Gatuchef

Peter Månsson
Samhällsbyggnadschef

Beslutet skickas till

Trafikverket